

In Memoriam

Јован МИРКОВИЋ

Ненад Антонијевић

УДК 94:929 Мирковић Јован

DOI 10.7251/TOP2006184M

У Београду је 25. априла 2020. године преминуо Јован Мирковић, историчар и музејски саветник Музеја жртава геноцида. Јован Мирковић рођен је 1. новембра 1943. године, у Брезовцу Субоцком, у општини Новска у Славонији. Завршио је Педагошку академију у Петрињи, а затим Филозофски факултет у Сарајеву, групу Историја. Стручни испит за звање кустоса положио је у Музејском документационом центру у Загребу 1991. године. Стручно звање виши кустос стекао је 2007. године, а звање музејски саветник 2012. године у Народном музеју у Београду. Именован је за директора Спомен-подручја Јасеновац у два мандата

(1978–1980. и 1990–1991). У Музеју жртава геноцида у Београду запослен је од 1. марта 1999. године. Као директор Спомен-подручја Јасеновац, организовао и спроводио је истраживања споменичних (гробних) локалитета, уређење простора, прикупљање и обраду музејске грађе и њену презентацију, рад са посетиоцима (више од 400.000 годишње), издавачку делатност (преко 40 наслова посебних издања). У Музеју жртава геноцида, уже подручје истраживања су му злочини геноцида и ратни злочини у време Другог светског рата, посебно у Независној Држави Хрватској. Од програмских активности Музеја, посебан

ангажман је на прикупљању и обради грађе (дигитализација и унос у програм за архивирање и претраживање), обављање послова уредника издавачке делатности, суделовање са резултатима рада ужег подручја истраживања на научним скуповима, објављивање радова у публикацијама, сарадња са сродним институцијама у свету, изложбена делатност Музеја (повремене и покретне изложбе).

Јован Мирковић је објавио три књиге: *Objavljeni izvori i literatura o jasenovačkim logorima*, „GrafoMark“, Laktaši, „Besjeda“, Banja Luka, Muzej žrtava genocida Beograd, Banja Luka – Beograd, 2000; *Злочини над Србима у Независној Држави Хрватској*, Свет књиге, Музеј жртава геноцида, Београд 2014. и *Страдање Српске православне цркве у Независној Држави Хрватској* – фотомонографија, Свет књиге, Београд 2016. Коаутор је изложби: *Били су само деца, Јасеновац, гробница 19.432 девојчице и дечака* (са Драгојем Лукићем) и *Губим невино свој живот због неваљалих и проклетих људи. Злочини геноцида и ратни злочини против цивилног становништва на југословенским просторима 1941-1945 године* (са документарних фотографија). Приредио је и написао предговор документарне грађе о злочинима у логору Јасеновац: *Predgovor = Forward*, у: *Zločini u logoru Jasenovac = Crimes in the Jasenovac camp* (fototipско издање: *Zločini u logoru Jasenovac*, Zagreb, Zemaljska komisija za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača, 1946, Banja Luka, „Besjeda“, 2000). Написао је библиографију издања Музеја жртава геноцида 2003. године: *Издања Музеја жртва геноцида (уз 10-годишњицу Закона о оснивању Музеја жртва геноцида)*, у: *Десет година Музеја жртва геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима*, Фонд за истраживање геноцида и Стручна књига, Београд 2003, 47-63. Уредник је и писац сажетака у двотомној монографији Ђуре Затезала о Јадовну: *Јадовно, комплекс усташких логора*, сажетици по поглављима на енглеском језику у: Ђуро Затезало, *Јадовно, комплекс усташких логора 1941. године*, књ. I (733-767) и *Јадовно*, Зборник докумената, књ. II (21-22), Музеј жртва геноцида, Београд 2007. Приредио је библиографију радова Драгоја Лукића: *Библиографија радова Драгоја Лукића* (коаутор Миливој Родић), у: *Драгоје Лукић, родитељ покошеног нараштаја*, Музеј жртва геноцида, Београд 2008, 331-340. Писао је о негативном историјском ревизионизму на страницама Гласа Концила о страдању Срба у глинској православној цркви 1941. године: *Уз ово издање (A name for leasing или ти о ревизионизму у историографији и закључку „да је ‘pokolj u glinskoj pravoslavnoj crkvi’ jednostavno izmišljen“)*, у: Ђуро Аралица, *Усташки покољи*

Срба у глињској цркви, Музеј жртава геноцида, Београд 2010 (1. издање), 2012 (2. издање), 7-18.

Остали текстови Јована Мирковића:

Скрнављење Спомен-подручја Јасеновац и питање његове даље заштите, у зборнику: Ратни злочини и злочини геноцида 1991-1992, Београд, САНУ, 1993, 125-135.

„Јасеновачки мит“ Фрање Туђмана, у зборнику: Систем неистина о злочинима геноцида 1991-1993. године, Београд, САНУ, 1994, 141-143.

Saopštenje o istraživanjima u Spomen-području Jasenovac u vezi sa Tuđmanovim izjavama o postojanju koncentracionog logora u Jasenovcu po završetku Drugog svetskog rata, у зборнику: *Jasenovac, sistem ustaških logora smrti*, Музеј жртава геноцида и Институт за савремену историју, Београд, 1997, 239-240.

Jasenovački logor u literaturi (Tekst i grafičko-tabelarna analiza), у зборнику: *Dijalog povjesničara/istoričara*, br. 5, Zaklada Friedrich Naumann, Zagreb 2000, 531-561.

Žrtve u logorima 1941-1945. godine (Prilog izučavanju žrtava rata 1941-1945. godine u Vojvodini prema popisu iz 1964. godine i do sada izvršenoj reviziji popisa), у зборнику: *Istina...*, Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa septembra 2004.

Квантитативно-квалитативна анализа употребљивости литературе за изучавање јасеновачког логора, у зборнику: *Геноцид у 20. веку на просторима југословенских земаља*, Музеј жртава геноцида и Институт за новију историју Србије, Београд 2005, 497-506.

Јасеновац: историја и историографија (Нека отворена питања о Јасеновцу у историографију) = Jasenovac: History and Historiography (Some moot questions about Jasenovac in historiography), у: Израелско-српска научна размена у проучавању холокауста, Зборник радова с научног скупа, Јерусалим, Јад Вашем 15-20. јун 2006. = *Israeli-Serbian Academic Exchange in Holocaust Research, Collection of papers from the academic conference, Jerusalem - Yad Vashem, 15-20 June 2006* (двојезична публикација на српском и енглеском језику), Музеј жртава геноцида, Београд 2008, 311-326, 327-343.

Хронологија злочина (април-август 1941. године) - прилог доказима о геноцидном карактеру Независне Државе Хрватске, у: Прилози истраживању злочина геноцида и ратних злочина, Музеј жртава геноцида, Београд 2009, 11-78.

Жртве рата 1941-1945. на подручју Велике жупе Сана и Лука = The Victims of War between 1941 and 1945 in the Area of Grand Parish Sana - Luka, у: Шушњар 1941, Зборник саопштења, сведочења и докумената, Други округли сто, Оштра Лука 1. август 2010 = Šušnjar 1941, Proceedings - Papers, Testimonies and Documents, The Second Round Table, Oštra Luka, 1. August 2010. (двојезична публикација на српском и енглеском језику), Издавачи: Општина Оштра Лука, Удружење расељених Сањана „Санска огњишта“ Бања Лука, „Аутоцентар Бања Лука“ и Агенција за издавачку дјелатност „Слово“ Бања Лука, Оштра Лука 2010, 55-81, 53-79.

Жртве рата 1941-1945 општине Бихаћ према попису из 1964. године и до сада извршеној ревизији пописа = Victims of War 1941-1945 in Bihac Municipality According to the 1964 Register and Register Revision done until now, у: Гаравице 1941, Зборник саопштења, сведочења и докумената, Први округли сто, Бања Лука 5, мај 2010. = Garavice 1941, Collection of Statements, Testimonies and Documents, First Panel Discussion, Banja Luka 05/05/2010 (двојезична публикација на српском и енглеском језику), Завичајно удружење „Уна“ и „Trivunia line“ Banja Luka, Бања Лука 2011, 47-87, 46-87.

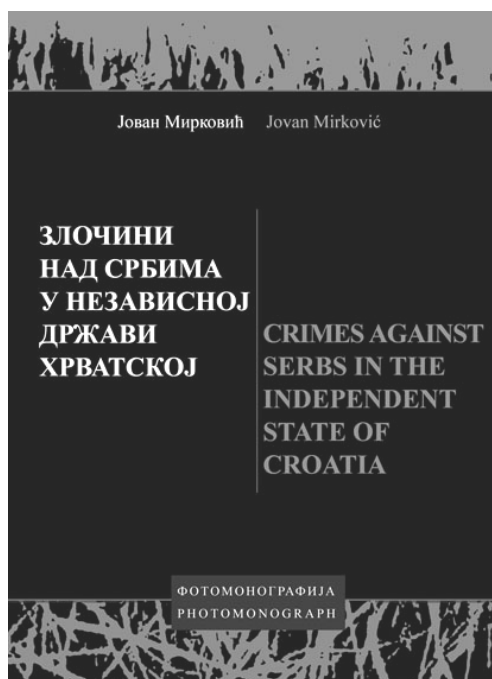
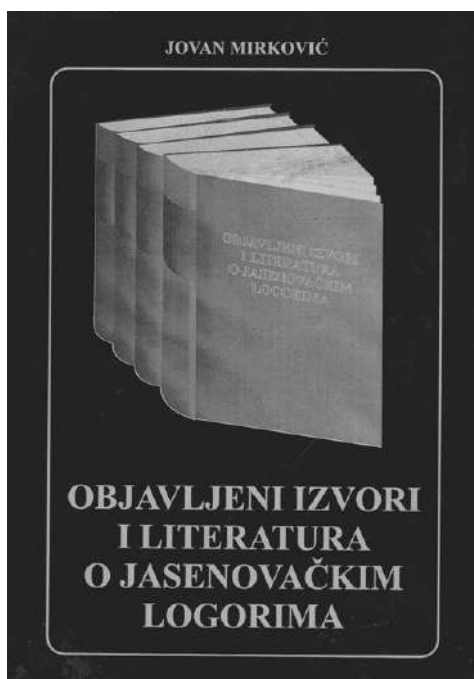
Жртве рата 1941-1945 рођене на подручју Босанске Крајине нема попису из 1964. године и до сада извршеној ревизији пописа с посебним освртом на страдање деце, у: Јасеновац, систем концентрационих логора и стратишта хрватске државе за истребљење Срба, Јевреја и Рома у Другом светском рату, Зборник радова са Пете међународне конференције, Бања Лука 24-25. мај 2011, Јавна установа Спомен-подручје Доња Градина, Козарска Дубица и Удружење Јасеновац - Доња Градина, Бања Лука, Бања Лука 2011, 25-35.

Табеларни преглед места смрти деце жртава рата 1941-1945. рођене на подручју Босанске Крајине, у: Јасеновац, систем концентрационих логора и стратишта хрватске државе за истребљење Срба, Јевреја и Рома у Другом светском рату, Зборник излагања саопштења и сведочења са Пете међународне конференције (Прилози), Бања Лука 24-25. мај 2011, Јавна установа Спомен-подручје Доња Градина, Козарска Дубица и Удружење Јасеновац - Доња Градина, Бања Лука, Бања Лука 2011, 317-328. и: Транскрипт усменог излагања саопштења *Жртве рата 1941-1945 рођене на подручју Босанске Крајине с посебним освртом на страдање деце*, у: Исто, 34-35.

Жртве рата 1941-1945. рођене на подручју Босанске Крајине према до сада извршеној ревизији пописа из 1964. године с посебним

освртом на страдање старијих лица и страдање у логору Јадовно (резиме) = Victims of 1941-1945 War Born in the Region of Bosanska Krajina According to the Revision of the 1964 Census with Special Emphasis on the Suffering of Elderly and the Suffering in Camp Jadovno, у: Прва међународна конференција о комплексу усташких логора Јадовно - Госпић 1941, Бања Лука, Босна и Херцеговина, 24-25. јун 2011, Зборник сажетака (двојезична публикација на српском и енглеском језику) = First International Conference on Ustasha Concentration Camps in Jadovno - Gospić 1941, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, 24-25 June 2011, Collection of Abstracts, Бања Лука 2011.

Учествовао је на бројним научним скуповима земљи и иностранству. За његове заслуге и животно дело, Свети синод СПЦ-а га је 30. јануара 2020. године одликовао Орденом Светог деспота Стефана Лазаревића.

Насловнице Мирковићевих издања